

Carta a Maria

Cesare Pavese

[Brancaleone], 27 desembre [1935]

Estimada Maria,

Aquesta és la carta de la serenor. Ja m'he acostumat al destí i deixo passar els dies, com aquell qui ja xop permet que la pluja el mulli. M'he acostumat a l'asma, a la solitud i a la incertesa; visc -si vull (tabac a banda)- amb tres lires al dia, espicossos els records com magranes i penso que les coses em podrien anar pitjor.

La gent d'aquests pobles és d'un tacte i d'una cortesia que tenen una única explicació: fa temps, aquí la civilització era grega. Fins i tot les dones que, quan em veuen ajagut en un camp com un mort, diuen "Este u'confinatu"¹, ho fan amb tant accent hel·lènic que m'imagino que sóc Íbic i sóc bell i estic content.

Íbic, si us interessa, és un poeta coral del segle VI aC nascut justament aquí, al Reggio, assassinat al carrer major i autor d'aquest oportú fragment:

*...I a la primavera els codonys,
regats pels corrents
dels rius, on hi ha el jardí immaculat
de les nimfes, i els botons de les vinyes,
crescuts sota els rebrots ombrívols
dels pàmpols, floreixen; a mi, en canvi, l'amor,
mai en el temps apaïvat, d'aquella manera que
entre els llamps embat
la tràcia tramuntana, embolcallant-se, de part de
Venus, amb àrids neguits, tenebrós
i apassionat,
vigorosament des dels fonaments em sacseja la
raó...*

Cal no oblidar que aquest voltava com una ànima en pena per la Magna Grècia i les illes per guanyar-se les garrofes, la qual cosa aleshores es deia hospitalitat. Doncs encara ara aquesta gent és tal qual i, encara que no hi hagi el jardí de les nimfes, l'hospitalitat es manté intacta.

M'agrada llegir la poesia grega en terres on, a part de les incursions medievals, tot recorda el temps que les noies ὕδρευούσαι es plantaven l'àmfora al cap i tornaven a casa fent saltironets. I com que el passat grec es presenta actualment com una ruïna estèril -una columna trencada, un fragment de poesia, un sobrenom sense significat- no hi ha res més grec que aquestes regions abandonades. Els colors del camp són grecs. Roques grogues o vermelles, verd clar de figueres de moro i atzavares, rosa de balandres i geranis, a tot arreu feixos, als camps i al llarg de la via del tren, i turons pelats de color marró oliva. Fins i tot la cornamusa -l'execrable instrument natalici- repeteix la veu entre d'orgue i d'arpa que acompanyava els ocis de Paris θεοειδής, quan menjava el formatge de les seves ovelles sobre les pastures d'Ida i somiava els amors de Ἐλένης λευκελέου²

...ἐν κροανάη νήσῳ μυγεῖσας...
(juntament amb ell sobre una illa pedregosa)

Traducció de Núria Bastons

Recordo que, a falta de res millor, jo, valent-me de la meua efèbica constitució física, aquest estiu despullava -només el que és permès pel reglament- "la càndida flor del cos" a la vora del mar i formava, així, quadres hel·lènics que els geranis de la platja no oblidaran tan fàcilment.

En fi, crec en la metempsicosi i estic convençut de reencarnar Íbic, el poeta dels codonys.

Safo deia:

*Tramuntana és la lluna
i les Pleïades, és mitjanit,
ha passat l'hora:
jec sola al llit.*

Jo, en canvi, jec en companyia d'alguns grills, que la humitat de l'estança produeix per generació espontània i que el llit tempta amb l'escalforeta.

Els grills em fan recordar que avui m'ha escrit Carrocci i m'ha dit que no es troba el paper per imprimir *Lavorare stanca*. Ja em semblava que les coses anaven massa bé! Això ha revifat la meua fúria contra elsensors i, si no fos que l'asma no em deixa fer dos-cents metres de carrer sense rebentar, sens dubte hauria demanat poder participar en la guerra, com vosaltres em va aconsellar en la postal del 12 de desembre. De tota manera, no me'n faltará l'ocasió, si em guareixo.

Les postals són per repartir a tots i a qualsevol, per enviar-les de seguida, perquè ja he entès que, si Carrocci no rep una bona quantitat de subscripcions que li cobreixin les despeses, no comença la impressió. Em va prometre que començaria després de Nadal, però no me'l crec.

El diccionari de llatí no és ni nou ni vell, però no us el puc enviar. Està igual que el meu que teniu destrossat. A l'escola ara fan servir el Bernini. Us enviaré el Ghioti francès.

Espero que us agradi aquesta carta. Esforceu-vos a entendre que jo les notícies, que sembla que vulgueu, no les sé donar: me n'oblido sempre d'alguna. En canvi, pel to de les diverses cartes, que sempre és *esculpidíssim*, us és fàcil d'entendre de quin humor estic i, doncs, com estic. C. d. d.³

Saludeu a tots, en la mateixa mesura del que m'estimen.

Pel que fa a vós, ja ens coneixem.

*Carta inclosa en el llibre *Vita attraverso le lettere* i publicada amb l'autorització de © Giulio Einaudi Editore S.p.a.

¹ Expressió en calabrès que vol dir "Aquest és un confinat"

² La blanca Helena

³ Come dovevasi dimostrare ('com es pot demostrar')